

М. В. Босовський

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри
математики та методики навчання математики

М. Г. Донець

аспірант кафедри математики та
методики навчання математики,
Черкаський національний університет
імені Богдана Хмельницького, м. Черкаси,
donets_misha@ukr.net

НАСТУПНІСТЬ У ПОЗАКЛАСНІЙ РОБОТІ З МАТЕМАТИКИ

Актуальність вирішення наступності у позакласній роботі з математики зумовлена наявністю у сьогоденні протиріч між:

- вимогами цивілізації до знань учнів і реальним станом речей у загальноосвітній школі;
- цілями навчальних програм з математики та успішністю окремих школярів;
- психолого-педагогічними, дидактичними аспектами та індивідуальними особливостями вчителів загальноосвітніх шкіл.

Окремі компоненти наступності у позакласній роботі з математики розкриті у працях низки науковців. Так, аспекти методики позакласної роботи намагалися показати П. Довбня, М. Підручна, З. Слєпкань, В. Слєцький, Г. Янченко [3; 4; 5] та ін.

Питання наступності у навчанні математики частково висвітлені у наукових школах таких вчених як М. Волчаста, Г. Гордійчук, З. Слєпкань [1; 2; 5] та ін.

Під позакласною роботою з математики слід розуміти заняття, що здійснюються в позаурочний час, учні залучаються до них керуючись принципами добровільності. Такі заняття проводять з метою підвищення інтересу до математики, рівня математичного розвитку тощо. Позакласні заняття можуть бути побудовані не тільки на матеріалі пов'язаному зі шкільною програмою, а й на матеріалі, який дотичний до тем обов'язкової програми, і поглиблює чи дещо розширює її. Не слід вважати позакласною роботою додаткові заняття з учнями, які «не встигають» з математики, а також індивідуальні чи групові заняття з обдарованими дітьми [5, 143].

Існують різні підходи щодо класифікації позакласної роботи з математики: за змістом, формами організації, методами проведення тощо. До основних форм організації і проведення позакласних занять з математики в середній школі відносять додаткові заняття, підготовку до зовнішнього незалежного тестування, математичний гурток, факультативні заняття, шкільне математичне товариство, математичні змагання, математичний вечір, шкільний математичний друк, інші форми організації і проведення позакласних занять (математичні дискусії, тиждень математики, виготовлення математичних моделей, математичні екскурсії тощо) [3, 48]. Далі не будемо зосереджуватися на окремих формах позакласної роботи, а спробуємо відшукати окремі оптимальні аспекти формування змісту позакласної роботи з урахуванням наступності.

Вважаємо, що при організації позакласної роботи, слід враховувати знання та кругозір, набуті учнями не тільки на уроках математики, а й на позакласних математичних заходах. Такий процес формування змісту схематично показано на рис. 1.

Рис. 1. Процес формування змісту позакласної роботи з математики з урахуванням наступності

Із рис. 1 можна зрозуміти, що, формуючи зміст позакласної роботи, доцільно «просіяти» його «крізь призму» знань та досвіду учнів так, щоб усі школярі, які беруть участь у позакласних заходах, дізнавалися щось нове, при цьому актуалізувались їх опорні знання та вміння.

Проблема реалізації наступності у позакласних заходах із математики досить складна, адже у позакласних заходах можуть брати

участь учні різних класів. Дидактичні підходи щодо врахування рівня знань кожної вікової групи з метою збереження та підсилення лінії мотивації, пізнання, інтересу залишаються відкритими.

Література

1. Волчаста М. М. Наступність у вивченні геометричного матеріалу в початковій та основній школі : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.02 «Теорія та методика навчання математики» / Волчаста Марія Миколаївна. – Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова, К., 2003. – 20 с.

2. Гордійчук Г. Б. Використання case-study як педагогічна умова забезпечення наступності навчання математики / Г. Б. Гордійчук // Вісн. Житомир. держ. пед. ун-ту ім. І. Франка. – 2003. – Вип. 13. – С. 41–44.

3. Довбня П. Позакласна робота з математики: досвід, перспективи / П. Довбня, В. Слуцький // Гуманіт. вісн. ДВНЗ «Переяслав-Хмельниц. держ. пед. ун-т ім. Г. Сковороди» : наук.-теор. зб. – 2011. – Вип. 22. – С. 47–51.

4. Підручна М. В. Позакласна робота з математики / М. В. Підручна, Г. М. Янченко. – Тернопіль : Підручники і посібники, 2000. – 177 с.

5. Слепкань З. І. Методика навчання математики : підручник / З. І. Слепкань. – 2-ге вид., допов. і переробл. – К. : Вища школа, 2006. – 582 с.

Анотація. Босовський М. В., Донець М. Г. Наступність у позакласній роботі з математики. Окреслено основні аспекти щодо ролі та місця позакласної роботи з математики. Запропоновано підхід, який спрямований на формування змісту позакласної роботи з математики з врахуванням наступності.

Ключові слова: позакласна робота, математика, наступність.

Аннотация. Босовский Н. В., Донец М. Г. Преемственность во внеклассной работе по математике. Определены основные аспекты относительно роли и места внеклассной работы по математике. Предложен подход, который направлен на формирование содержания внеклассной работы по математике с учетом последовательности.

Ключевые слова: внеклассная работа, математика, преемственность.

Summary. Bosovsky M., Donets M. The continuity in extracurricular activities in mathematics. The main aspects of the role and place of extracurricular activities in mathematics are stated. The approach which is aimed at the formation of the content of extra-curricular activities in mathematics with the continuity is proposed.

Key words: extracurricular activities, math, continuity.